

*Юлія Завгородня,
кандидат політичних наук, доцент,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОЛІТИЧНОГО КІБЕРСУПЕРНИЦТВА

Політична система перелаштовується в простір кібернетичних технологій. Разом з тим, політичні лідери та їх команди працюють над тим, щоб постійно бути на перших сторінках новин в різних інформаційних джерелах з метою формування зацікавленості та підтримки зі сторони суспільства.

Одним з вагомих чинників політичної взаємодії є суперництво різних політичних груп та команд. Оскільки, сучасна політична взаємодія трансформується, то відповідно і суперництво політичних діячів перетворюється та набуває нових форм. Варто зауважити, що політичні діячі часто використовують публічну боротьбу в якості активної політичної технології для різних дій, які, як правило, уже містять елементи латентності.

Тому виникає необхідність в дослідженні можливості використання кіберсуперництва, як сучасного елементу політичних технологій.

В сучасному геополітичному світі кіберсуперництво набуває глобальних масштабів та показує впливовість політичних лідерів на світовому рівні. Таке суперництво акцентує увагу на серйозні масштаби впливу політичних дій або наслідки прийнятих політичних рішень, які демонструють свій вплив та силу.

Для прояву саме кіберсили політичним лідерам варто мати кваліфікованих фахівців у кіберпросторі, які уміють робити системи захисту для власної інформаційної системи та створювати загрозливі атаки для інших інформаційних систем. Як правило, політичні лідери персонально не займаються політичними атаками в кіберпросторі, однак рішення щодо таких дій приймають саме вони. А відповідно, політична відповідальність в інформаційному просторі у формі суспільного невдоволення може знайти свого адресата, хоча фактично дуже важко віднайти замовника і навіть виконавця кібератаки.

Окрім того, варто звернути увагу на те, що дія нормативно-правових актів та формування міри юридичної відповідальності під час діяльності у кіберпросторі дуже мінімальна, якщо не нульова, бо найрозвинутіші країни світу не можуть продемонструвати зразки ефективності дії правової системи для локалізації конфліктів, атак саме у кіберпросторі.

Враховуючи існуючі поняття щодо кіберпростору, то варто відзначити, що «це кіберінформаційне середовище, яке складається з інформаційної інфраструктури та сукупності взаємозв'язків між цими об'єктами. Інформаційна інфраструктура у сучасному сприйнятті це усі ті об'єкти з яких ми отримуємо інформацію про суспільно-політичні події такі як: гаджети, комп'ютери, комп'ютерні мережі, інтернет відомості тощо. Тобто це пристрої та програмно-технологічні складові» (2; с. 54).

Звичайно, уявлення про кіберсуперництво та кіберпростір формують узагальнення, щодо сутності поняття кіберсуперництва саме для політичних процесів сучасності, їх глобалізації та суспільної усвідомленості. Адже, як вдало відзначає І. Рибак, що «значна роль у цьому процесі належить саме інформаційно-маніпулятивним технологіям. Будучи різновидом політичних технологій, вони впливають на політичну свідомість і поведінку з метою ефективної організації та управління комунікацією між політичними суб'єктами і громадянами і виступають трендом розвитку інформаційного суспільства» (3;с. 565).

Тому, варто враховувати, під час аналізу політичних процесів в кіберпросторі можливість використання кіберсуперництва в якості політичних технологій для досягнення політичних переваг. Політичні суб'єкти, які активно протидіють один одному, в кіберпросторі своїми діями формують нову систему взаємовпливу, а мета їх дій реалізується через інформаційну площину.

Тому, досить вдало авторським колективом А. Ваєр та А. Івановою відзначено, що «концептуально визначним є розуміння політичних технологій як стратегічного вектора, спрямованого на прогнозування подальших взаємозв'язків, врегулювання можливих суперечок та політичних конфліктів

заздалегідь встановленими та організованими методами, засобами та технологіями політичних взаємодій» (1; с. 35).

Якщо провести аналіз діяльності політичних суб'єктів у кіберпросторі, то варто відзначити що їх конфліктна активність також містить той вектор, який забезпечить їм вигідний діалог та результативну діяльність, а кіберсуперництво стає для цього зручним механізмом для дії сторін.

Тому, враховуючи усе вище відзначене можемо дійти до висновку, що кіберсуперництво – це складна, багаторівнева діяльність у кіберпросторі, яка супроводжується активною діяльністю політичних суб'єктів (самостійно чи через профільних фахівців) направлена на прояв власної політичної сили та використовується для задоволення політичних бажань з прийняттям конкретних рішень у політико-правовій площині. Суперництво, по своїй суті передбачає діяльність направлену на певний вид змагання між політичними суб'єктами з демонстрацією ефективності та корисності для суспільства особистісних досягнень в політичній діяльності і недолугість дій опонентів.

Така діяльність у вигляді політичної технології вдало використовується, причому набуває глобального масштабу та впливу серед лідерів, які мають вплив не лише на власну країну, а й на континенти.

Список використаних джерел:

1. Вайєр А. М., Іванова А.М. Політичні технології як чинник процесу демократизації громадянського суспільства. *Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр.* 2020. Вип. 65. С. 33-40.
2. Завгородня Ю.В. Кіберпростір як сучасна платформа для вирішення конфліктів. HISTORY, POLITICAL SCIENCE, PHILOSOPHY AND SOCIOLOGY: EUROPEAN DEVELOPMENT DIRECTION. Riga, Latvia: "Baltija Publishing". 2021. С. 53-56.
3. Рибак І. В. Інформаційно-комунікативні виміри сучасного політичного маніпулювання. *Держава і право : зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки.* Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. Вип. 57. С. 565–572.